

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 38C/34/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117222759
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Centková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2019:7117222759.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudcom JUDr. Jarmilou Centkovou v spore žalobcu: L. právne zastúpeného JUDr. Juraj Kus, advokát so sídlom Nám. Osloboditeľov 10, Michalovce proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci vo výške 70.000 EUR s príslušenstvom

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 8.000 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 21.3.2017 do zaplataenia do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy, ktoré žalovaný zaplatí na účet právneho zástupcu žalobcu do pätnástich dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške tejto náhrady.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I dňa 6.10.2017 domáhal voči žalovanej zaplataenie nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 70.000 EUR spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 8,00 % od 24.4.2017 do zaplataenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Svoj nárok skutkovo a právne žalobca odôvodnil tým, že žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný a obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa XX.X.XXXX, Z.-XXXX. za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, 2 písm. a, ods. 3 Tr. zákona, skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c, ods. 3 Tr. Zákona, pričom trestná sadzba trestu odňatia slobody za 1. skutok je 7 až 12 rokov a za 2. skutok v rozmedzí od 4 do 10 rokov. Dňa 23.1.2012 žalobca voči uzneseniu o obvinení podal sťažnosť, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry sťažnosť zamietol a to uznesením zo dňa 7.3.2012, sp. zn. L.. Žalobca počas trestného konania opakovane žiadal zastaviť trestné stíhanie a opakovane podával sťažnosti na prietahy v konaní a žiadosti o preskúmanie postupu policajta. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením až dňa 9.5.2016 sp. zn. L. trestné stíhanie zastavil z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný v období od 16.1.2012 do 9.5.2016, čo je 4 roky a 4 mesiace. Žalobca za nezákonné rozhodnutie považuje uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 16.1.2012 (Z.). Žalobca listom zo dňa 20.09.2016 požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá dňa 22.11.2016 postúpila žiadosť na Ministerstvo vnútra SR s odôvodnením, že sa nedopustila žiadneho protiprávneho konania. Ministerstvo vnútra SR listom zo dňa 21.3.2017 postúpilo žiadosť naspäť Generálnej prokuratúre SR s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z.. Generálne prokuratúra SR listom zo dňa 18.4.2017 dala právnenmu zástupcovi žalobcu na vedomie, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola ako nedôvodná

odmietnutá, nakoľko žalobca nepreukázal následky takej intenzity, ktoré by zakladali jeho právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. K následkom trestného stíhania žalobca uviedol, že bol nútený zúčastňovať sa procesných úkonov pred vyšetrovateľom, ďalej hrozba vysokého trestu zanechala u neho trvalé následky na zdraví a spôsobilo mu to neopísateľnú psychickú traumu. Žalobca za najnebezpečnejší zásah do osobnostných práv považuje zásah cez médiá, pretože o jeho trestnom stíhaní informovali médiá policajné zložky, na základe čoho celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci spájali meno žalobcu s korupciou, s bráním úplatkov a pozerali sa na neho ako na skorumpovaného A. ktorý zneužil svoje postavenie a ktorý nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Na podporu svojich tvrdení poukázal na články zverejnené na Topkách dňa XX. J. XXXX pod názvom „R.ov“, tiež na článok „..“ a na článok pod názvom „..“, ktorý bol zverejnený v týždenníku C. dňa X. júla XXXX. K zásahu do osobnostných práv žalobcu ďalej došlo tým, že stratil dôveru nadriadených. Nespravodlivé trestné stíhanie, hrozba vysokého trestu, účasť na vyšetrovacích úkonoch a hrozba pojednávania pred súdom u žalobcu spôsobili neopísateľnú psychickú traumu, nervozitu, stiahnutý žalúdok, nevoľnosť, nechúť do jedla, zvracanie a značné psychické problémy, na základe čoho sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Hneď po obvinení riaditeľ A. rozhodnutím zo dňa 31.01.2012 č. XXXXXXXX/X/XXXX/XXXX dočasne pozbavil výkonu štátnej služby žalobcu z dôvodu, že sa stal dôvodne podozrivým, že spáchal zločin skrátenia dane a poistného a zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, a počas tohto obdobia mu bolo zo strany nadriadených mu bolo doporučené, aby odišiel z colnej správy a že keď odíde dobrovoľne, tak dostane aj odstupné a aj to, že vzhľadom na závažné obvinenie už nemá miesto v A. a jeho kariérny postup už skončil. Pod týmto psychickým tlakom žalobca listom zo dňa 01.02.2012 požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru v štátnej službe A., na základe čoho riaditeľ A. rozhodnutím zo dňa 6.2.2012 č. XX/XXXX-XXXXXXXX uvoľnil žalobcu zo služobného pomeru A. to dňom 30.4.2012. Žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 70.000 EUR, pričom poukázal na iné prípady, či už v konaní o ochranu osobnosti, alebo v konaní o náhradu škody. Žalobca si súčasne uplatnil aj úrok z omeškania odo dňa oznámenia o tom, že žalovaný neuspokojí nárok na náhradu škody, ktoré bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 24.04.2017.

3. Na dôkaz svojich tvrdení, žalobca so žalobou predložil dôkazy: Uznesenie o obvinení zo dňa 16.1.2012, Sťažnosť zo dňa 23.1.2012, Uznesenie ÚŠP zo dňa 7.3.2012, Žiadosť o zastavenie trestného stíhania zo dňa 18.4.2012, Žiadosť o zastavenie trestného stíhania zo dňa 11.6.2015, Sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 23.1.2013, Sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 8.11.2013, Uznesenie ÚŠP zo dňa 9.5.2016, Žiadosť zo dňa 20.9.2016, List Generálnej prokuratúry SR zo dňa 22.11.2016, List Ministerstva vnútra SR zo dňa 21.3.2017, List Generálnej prokuratúry SR zo dňa 18.4.2017, Článok „..“ Článok „..“ Rozhodnutie RCÚ R. zo dňa 31.1.2012, Žiadosť o uvoľnenie zo dňa 1.2.2012, Rozhodnutie RCÚ R. zo dňa 6.2.2012.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe dňa 12.2.2018 navrhol žalobu zamietnuť s odôvodnením, že Generálna prokuratúra nie je oprávnená v tomto prípade konať v mene Slovenskej republiky s prihliadnutím na ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z., ale Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, keďže prokurátor síce zamietol sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, avšak nepodal v tejto trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, teda nebola splnená zákonná kumulatívna podmienka, no napokon on sám konanie zastavil. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky zároveň poukázala na to, že žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody, pretože trestné stíhanie obvineného bolo zastavené a uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné akceptovať ako nezákonné rozhodnutie a to najmä s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., na základe čoho súdom neprináleží vytvárať takúto konštrukciu v rámci rozhodovacej činnosti. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobcovi nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené, nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. Dôsledné vyšetrovanie vykonané vo verejnom záujme, v prípade dostatočne odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, by nebolo možné vykonať bez predchádzajúceho vydania rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia. V súvislosti s požadovanou výškou nemajetkovej ujmy 70.000 EUR žalovaný poukázal na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (§ 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších právnych predpisov, ktorý je účinný od 01.01.2013), t.j. 50-násobok minimálnej mzdy, čo v súčasnosti predstavuje sumu cca 21.750 EUR.

5. Žalobca v replike zo dňa 7.3.2018 k námietke zastúpenia SR Generálnou prokuratúrou uviedol, že na úseku trestného konania vykonáva svoju pôsobnosť vyšetrovateľ Policajného zboru a tiež prokurátor a vo veciach náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania preto ako orgán konajúci mene štátu prichádza do úvahy buď Ministerstvo vnútra SR alebo Generálna prokuratúra SR. Ale keďže prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, tak to vylučuje zodpovednosť Ministerstva vnútra SR. Opätovne poukázal na to, že oslobodzujúci rozsudok alebo rozhodnutie o zastavení trestného stíhania má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.), pričom je súd, ktorý koná o náhrade škody, viazaný oslobodzujúcim rozsudkom alebo rozhodnutím o zastavení trestného stíhania (§ 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). K výške uplatnenej náhrady škody namietal, že ust. § 17 ods. 4 o maximálnej výške náhrady za nemajetkovú ujmu nadobudlo účinnosť od 01.01.2013, avšak do účinnosti tejto novely nebol stanovený žiaden limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaný v duplike zo dňa 30.4.2018 trval na tom, že subjektom oprávneným zastupovať Slovenskú republiku má byť v tejto veci Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, keďže prokurátor síce zamietol sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, avšak nepodal v tejto trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, tým nebola splnená zákonodarcom predpokladaná kumulatívna podmienka upravená v § 4 ods. 1 písm.b) bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z. (zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby), ktorá by mala za následok to, že v predmetnej veci v mene štátu má konať Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Súčasne poukázal na to, že v súčasnosti je v rozhodnutiach odvolacieho súdu prezentovaná jednoznačná zmena právneho názoru v otázke posudzovania a priznania výšky nemajetkovej ujmy, pričom je každý prípad jedinečný a záleží od špecifických okolností konkrétneho prípadu a priznané náhrady nemajetkovej ujmy nemožno paušalizovať.

7. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi 21.5.2018.

S k u t k o v ý stav zistený z vykonaných dôkazov :

8. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii L. zo dňa 16.1.2012 pod Z. bolo voči žalobcovi pod bodom 12. (a súčasne aj voči R. pod bodmi 1. až 14.) začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie, voči žalobcovi konkrétne za pomoc k pokračovaniu zločinu skrátene dane a poisťného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c), ods. 3 Tr. Zákona a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, 2 písm. a) ods. 3 Tr. Zákona.

9. Dňa 23.1.2012 žalobca (spolu s ďalšími 3 osobami) podal na Prezídium PZ, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii L. sťažnosť voči začatiu trestného stíhania (listina označená ako sťažnosť proti uzneseniu o obvinení).

10. Dňa 7.3.2012 prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením pod sp. zn. L. zamietla sťažnosti N. pretože neboli dôvodné.

11. Dňa 18.4.2012 a takisto aj 11.6.2015 žalobca (spolu s ďalšími spoluobvinenými osobami) prostredníctvom právneho zástupcu požiadal Prezídium PZ, Úrad boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii L. o zastavenie trestného T.

12. Dňa 23.1.2013 a dňa 8.11.2013 žalobca (spolu s ďalšími spoluobvinenými osobami) prostredníctvom právneho zástupcu podali na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť na priesťahy v konaní, ako aj žiadosť o preskúmanie postupu Y.

13. Dňa 9.5.2016 prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením pod sp. zn. č. L. zastavila trestné stíhanie proti žalobcovi pod bodom XX.. (a súčasne aj proti R.) z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol ani dôvod na postúpenie veci.

14. Dňa 20.09.2016 žalobca (a R. prostredníctvom právneho zástupcu požiadal Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške po 70.000 EUR (pre každého z nich).

15. Dňa 22.11.2016 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky postúpila žiadosť žalobcu a ostatných na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky s odôvodnením, že sa nedopustila žiadneho protiprávneho konania.

16. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky listom zo dňa 21.3.2017 vrátilo žiadosť žalobcu a ostatných osôb o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody naspäť Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z..

17. Dňa 18.4.2017 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky listom oznámila právnenému zástupcovi žalobcu odmietnutie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z dôvodu, že žalobca

nepreukázal následky takej intenzity, ktoré by zakladali jeho právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy.

18. Dňa 31.1.2012 bol žalobca rozhodnutím Riaditeľa A. dočasne pozbavený výkonu štátnej služby. a súčasne mu bol priznaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy, zvýšený o 10 % z priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu.

19. Rozhodnutím Riaditeľa A. G. zo dňa 6.2.2012 bol žalobca ku dňu 30.4.2012 uvoľnený zo služobného pomeru na základe jeho vlastnej žiadosti zo dňa 2.2.2012.

20. Žalobca vo svojej výpovedi dňa 6.11.2018 uviedol, že do času začatia trestného stíhania voči nemu pracoval na pobočkF. E. s čistým mesačným príjmom od cca 800 - 900 EUR. O obvinení sa dozvedel za dramatických okolností, 16.1.2012 mal pracovné voľno, oznámil mu to telefonicky kolega, následne to počul vo večerných správach na TV JOJ, a nasledujúci deň musel v práci odovzdať všetky doklady, kľúče od budovy a razítko, služobný preukaz, osobné číslo a bol nútený ísť domov na dovolenku až do 31.1.2012, kedy mu doručili rozhodnutie o pozbavení výkonu štátnej služby, a do práce viac nechodil. Tvrdil, že si ho spolu s ďalšími kolegami zavolať vtedajší riaditeľ Q. kde im vysvetľoval že nevie čo ďalej s nimi, pretože sú obvinení, že už nepatria Q.e nemajú žiadne výhody, a podľa zákona ich musia preložiť na iné pracovisko v rámci celého Slovenska, čím ich psychicky tlačil k tomu, aby podali žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru dohodou. Tak sa aj stalo, a všetci štyria, ktorí mali v tom čase odslužených 20 rokov, podali žiadosť do výsluhu, aby nestratili odchodné. Žalobca ďalej uviedol, že do času začatia trestného stíhania nemal žiadne vážne problémy v práci, okrem jedného napomenutia pre nesprávne zadefinovanie E. v roku 2006, za čo dostal podmienku 12 mesiacov, s hrozbou prepustenie z práce, ale bez finančnej sankcie. S rodinou dovtedy žili primerane spoločensky a kultúrne, chodili na dovolenky, na výlety, mohli si dovoliť veci nakupovať. Po obvinení podal žiadosť do výsluhového dôchodku, a t. č. je dobrovoľne nezamestnaný, doposiaľ sa mu nepodarilo nikde zamestnať, čo odôvodnil tým, že ho v okolí každý pozná, a že aj keď sa osobne, nie písomne pýtal na prácu, tak mu povedali, že sa mu ani neoplatí žiadať. Preto s manželkou žijú z výsluhového dôchodku. Po medializácii obvinenia v správach a novinách ho ľudia v meste, kde žije 8.000 ľudí, obchádzali, pozerali na neho ako na skorumpovaného A. ktorý bral úplatky a zneužíval svoje právomoci, a rovnako aj na jeho manželku, takže skoro nevychádzali ani na ulicu. Na spoločenských akciách v meste, napr. vinobranie, alebo iné, sa s nimi ľudia nechceli rozprávať, poukazovali na nich, nikto k nim nechcel prísť na návštevu, a ani ich nevolali na návštevu, na meniny, narodeniny, telefonáty nedvíhali. Pred obvinením žalobca každý piatok hrával s partiou kamarátov futbal, ale potom to bolo stále menej a menej, takže ako organizátor tejto akcie to musel ukončiť. Vnímal to tak, že potom, ako sa ľudia z médií dozvedeli o tom, že je trestne stíhaný za zneužitie právomoci verejného činiteľa, skrátenie dane a poisťného mu prestali veriť, že stratil ich dôveru, že sa od neho kamaráti odvrátili, a báli sa s ním na verejnosti ukazovať, že mu dávali najavo, že už nie sú jeho známi alebo kamaráti. Žalovanú výšku odškodnenia 70.000 EUR žalobca odôvodnil tým, že od roku 2012 žije z dôchodku 514 EUR, vedie veľmi skromný život, jeho manželka nepracuje, bola 8-krát operovaná, t. č. je na invalidnom dôchodku. Ich dcéra žije v zahraničí. Z dôvodu nedostatku financií predal traktor s príslušenstvom. Odškodné vypočítal tak, že spočítal výplatu, ušlú mzdu a finančné odmeny, ktoré dostávajú A. 2-krát do roka, čo jeho právny zástupca doplnil tak, že pri výpočte prihliadali aj na to, že žalobca bol donútený odísť O. že má preto že odišiel predčasne krátené sociálne výhody.

21. Na pojednávaní dňa 25.2.2019 svedok E. (kolega žalobcu od roku 2000 do konca apríla 2004 na B. uviedol, že sa od kolegov telefonicky dozvedel o tom, čo sa stalo žalobcovi, uveril tvrdeniu o vine žalobcu až potom, ako to prečítal v novinách a videl v televízii. V čase pred touto udalosťou sa so žalobcom stretávali, chodili spolu na pivo, v lete opekali, oslavovali meniny, narodeniny. V čase po danej udalosti však so žalobcom prerušil všetky kontakty, nechcel sa s ním stretávať aj z dôvodu, že pracoval na kriminálke. Žalobca sklamal jeho dôveru, svedok uveril tomu, že to mohol žalobca spáchať, a pripustil, že aj keď ho poznal inak, tak za 8 rokov, sa mohol zmeniť. Počul aj o tom, že sa kauza skončila so záverom, že sa skutok nestal, ale on má voči žalobcovi stále pochybnosti, nestretávajú sa. Uviedol, že aj v susednom meste, v K. kde býval, ale aj v Q. o tejto kauze ľudia rozprávali, odsudzovali ich že sú podvodníci, že kráčia dane, okrádajú štát, z čoho usúdil, že tomu na 90 % uverili. Svedok tvrdil, že aj napriek tomu, že sa so žalobcom poznali 10 - 12 rokov ešte pred jeho obvinením v roku 2012, presvedčili ho o vine žalobcu hlavne informácie v médiách, v tlači - Nový čas, Topky, ďalej skutočnosť, že sa o to zaujímala NAKA, ale aj špecializovaný súd.

22. Na pojednávaní dňa 25.2.2019 vypovedal svedok L. (kolegovia so žalobcom od roku 1993 a súčasne bývali rovnako v Q., ktorý uviedol, že so žalobcom spolu cestovali do práce najprv vlakom, potom osobným autom, po práci si ako kamaráti posedeli pri pive, rozprávali sa, poznal aj celú jeho rodinu, chodievali spolu na zábavy. Správu o obvinení žalobcu zaregistroval ešte v deň obvinenia od

zamestnancov, a potom ďalší deň z denníka Korzár, a Topky v ktorých naznačovali, že korupcia existuje na A.. Od roku 2008 odišiel do výsluhového dôchodku, a odvtedy ho ľudia spájali s kauzami A. najprv z roku 2008, kedy priamo O. bývalých kolegov odviezli v putách a potom z roku 2012, kde mal problém aj žalobca pre daňový únik a zneužitie právomoci verejného činiteľa. Od odchodu do výsluhového dôchodku si so žalobcom netelefonovali, ale minimálne raz za týždeň sa stretli pri pive, ale od roku 2012 ako bol žalobca trestne stíhaný, tak už ani raz, iba sa na ulici pozdravili, ale nič viac. Svedok tvrdil, že ho veľmi hnevalo, že ľudia sa ho vypytovali na žalobcu, ale aj to, že aj na neho, ako na bývalého A. poukazovali, že aj on asi kradol ako ostatní, že boli skorumpovaní. So žalobcom prerušil kontakt, a neobnovil ani po zrušení obvinenia.

23. Ďalej na pojednávaní dňa 25.2.2019 vypovedal svedok L. (kolegovia od roku 2000 do 2003, resp. 2004), ktorý uviedol, že o tom, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie v januári 2012 a o tom, že všetci boli postavení mimo služby, sa dozvedel z médií, z novín, ale aj od ľudí, pretože v celom okolí sa o tom rozprávalo. Do roku 2004 mal so žalobcom dobrý vzťah, stretávali sa ako kamaráti na pive, na zábave, ale od 2005, kedy žalobca zmenil zamestnanie sa už nestretávali, neboli v kontakte, lebo žalobca sa dostal do iného kolektívu. Potom, ako sa dozvedel o obvinení žalobcu v roku 2012, ho táto informácia veľmi zarazila, neveril tomu, ale aj tak prestal žalobcu kontaktovať pretože stratil jeho dôveru. Teraz si myslí, že nič také neurobil. Ale na otázku právneho zástupcu žalobcu však už svedok zmenil výpoveď tak, že vtedy tomu uveril, nevedel aká je pravda.

24. Na pojednávaní dňa 25.4.2019 svedkyňa J. (manželka žalobcu) vypovedala, že pred rokom 2012 mali so žalobcom celkom dobrý vzťah, viedli normálny rodinný život s dcérou, chodili na výlety hlavne do R. mali veľa kamarátov, spolu chodili na zábavy, stretávali sa v lete. Po obvinení žalobcu sa všetko zmenilo, žalobca ostal doma, bol nervózny a plakal, často sa preto hádali, chcela sa s ním rozviesť lebo sa to už sa to nedalo vydržať, aj dcéra, v tom čase 21 ročná plakala, nechápala to. Všetci sa im otočili chrbtom, neodzdrazili sa im, kamaráti sa s nimi prestali rozprávať a stretávať, nechceli ani vychádzať von, lebo aj susedia im dávali najavo, že o tom vedia. Svedkyňa uverila, že žalobca sa dopustil daňových podvodov potom, ako v roku 2012 jej oznámil, že už nemá ísť do práce a že je s ním v tom aj ďalších XX A. Ich dcéra tomu neverila, ona má veľmi rada otca. V súčasnosti sa ich vzťah zlepšil, ale stále je tam nedôvera, či to nespravil. Uviedla, že žalobca nepracuje, pokúšal sa síce zamestnať, ale Q.e malé mestečko, kde všetci žalobcu poznajú z videnia alebo osobne, a nechcú ho zamestnať kvôli obvineniu. Jeho pracovný pomer ukončil tak, že ho donútili k odchodu tak, že mu povedali, že sa môže zamestnať hocikde na Slovensku, čo nechcel pre odpracované roky, iná práca zo strany zamestnávateľa mu nebola ponúkaná.

25. Svedok H. (svokor žalobcu) na pojednávaní dňa 25.4.2019 vo svojej výpovedi tvrdil, že žalobca s jeho dcérou mali usporiadaný rodinný život, harmonický vzťah, narodila sa im dcéra, bola to spokojná rodina duševne aj finančne, pomerne dobre aj on s nimi vychádzal. Snažili sa pracovať spoločne okolo záhrady, chodievali na spoločné stretnutia, na spoločnú zabíjačku, kde sme sa stretávali s celou rodinou, ďalej spoločne so širšou rodinou oslavovali narodeniny, meniny a ďalšie oslavy. Tak tomu bolo až do roku 2012. Svedok spočiatku nechcel veriť informáciám o žalobcovi a o tom, že obvinili viacerých ľudí, ktoré videl v televízii, a ktoré si v novinách prečítal, ale keďže v tom boli XX, tak tomu uveril, čo odôvodnil tým, že tak, ako žalobcu a jeho rodinu predtým poznal, tak vedel, že by v živote niečo také úmyselne neurobil, ale pod vplyvom iným kamarátov, spolupracovníkov tak urobiť mohol. Svedok uviedol, že ho v názore ovplyvnil aj novinový článok, v ktorom poukazovali na iné trestné prípady. Pred obvinením žalobcu mali so žalobcom spoločné témy ako sedliaci z dedín, poľnohospodársku, alebo inú tému, ale potom sa so žalobcom už nedalo rozprávať. Pozoroval zhoršenie vzťahov v rodine jeho dcéry, vládla tam nervozita, nechut' sa zabávať, nechut' sa rozprávať. Svedok tvrdil, že si od žalobcu po obvinení držal určitý odstup čo trvá dodnes, stále si nie je istý jeho nevinou. Oslobodenie žalobcu prijal s menším uspokojením, na žalobcovi nevidí veľkú zmenu, je dosť psychicky labilný, náladový, nemá chuť na zábavu, do práce, dosť zabúda. Svedok uviedol, že žalobca si prácu hľadal, ale nenašiel.

26. Na pojednávaní dňa 25.4.2019 svedkyňa Q. (svokra žalobcu) uviedla, že žalobcu pozná 18 rokov. O obvinení žalobcu sa dozvedela z TV JOJ, a na druhý deň aj z novín, na prvé počutie neverila tomu, že by v tom mohol byť aj žalobca lebo ho poznala ako pracovitého, svedomitého človeka. V tom čase pracovala ako I. O. kde žalobca s rodinou býva, preto žalobcovi a jeho kamarátom umožnila prenájom šQ.e, kde pravidelne hrával s kamarátmi halový futbal, potom tam už prestali chodiť. Svedkyňa uviedla, že sa jej na prípad žalobcu pýtali kolegovia, pretože pracovala vo veľkom kolektíve vyše 60 ľudí, ale rozprávali o tom aj ľudia po celom okolí, zvyčajne tak, že si to zaslúžia keď brali úplatky, napchávali si vrecká na úkor štátu, na úkor ostatných, odcudzovali ich, vrátane žalobcu, podľa nej ľudia tomu uverili. Do času vznesenia obvinenia s rodinou žalobcu oslavovali spoločne každé narodeniny, meniny, Vianoce, organizovali zabíjačky v ich rodinnom dome, ale po tej udalosti už to bolo medzi nimi napäté, vedome

obmedzovali kontakt so žalobcom, tak často sa už nestretávali, z ich strany vznikol odstup. Dôvodom narušenia ich vzťahov bolo obvinenie voči žalobcovi. V súčasnosti sa ich vzťahy už neobnovili, stále je tam pochybnosť, ťažko naprávať vzťahy, keď podvedome je už človek nejako zapísaný.

27. Na pojednávaní dňa 13.6.2019 svedok K. (kamarát žalobcu) vypovedal o tom, že so žalobcom sa zoznámili v roku 2002 potom, ako prišiel pracovať E. a denno-denne chodil na A. ale stretávali sa aj mimo práce ako kamaráti. Až do roku 2012 boli so žalobcom kamaráti, chodili do práce jedným autom, lebo bývajú blízko seba, len o jednu ulicu ďalej, okrem toho chodili spolu na pivo, narodeniny spolu oslavovali, bol to dobrý kamarát, navzájom si pomáhali aj v súkromnom živote. Svedok o tom, že bolo X A. pre daňový únik a zneužitie právomoci sa dozvedel z novin a TV. Potom, ako bol žalobca obvinený v januári 2012 sa jeho vzťah k žalobcovi zmenil tak, že sa už nestretávali sme sa, nechcel mať s tým nič spoločné, okolie ich označovalo za kriminálnikov.

28. Svedok J.kamarát žalobcu) dňa 13.6.2019 vypovedal, že so žalobcom sa pozná od roku 1990, bývali spolu L. a dosť často sa stretávali, býval priateľský. Svedok vnímal udalosti, ktoré sa stali žalobcovi v roku 2012, pretože boli dosť medializované a všade sa o tom rozprávalo, každý hovoril, že to spáchalo XX B. obviniteľ, to je dosť presvedčivé. Najprv nechcel veriť, že by sa žalobca takého niečoho bol dopustil, ale keďže v tom bolo viac ľudí obvinených, tak tomu začal veriť. Do januára 2012 mali so žalobcom dobrý vzťah, robili spoločné grilovačky, každý piatok spolu chodili hrať futbal do telocvične, sadli si na pivo po futbale, porozprávali sa, ale po obvinení v roku 2012 sa začal žalobcovi vyhýbať z obavy o seba, ale aj žalobca sa uzavrel do seba, mal asi aj psychické problémy, ťažko to všetko znášal. V súčasnosti svedok občas stretne žalobcu, keď navštívi svoju mamu L. ale inak žiadne kontakty neudržiavajú.

29. Dňa 13.6.2019 na pojednávaní vypovedal svedok Q. (kamarát žalobcu) o tom, že so žalobcom sa pozná od detstva, pochádzajú z jednej dediny. Pred obvinením žalobcu v roku 2012, mali so žalobcom blízky vzťah, spolu vyrastali, spolu chodili do škôlky, na strednú školu, boli spolu aj na vojne. Stretávali sa ako kamaráti, každý piatok hrali futbal asi 5 rokov, pomáhali si navzájom, žalobcu poznal ako slušného človeka. Ale po obvinení sa prestali stretávať, nevolali si, svedok uviedol, že sa bál, aby aj on nebol stíhaný, keďže sa už dávno poznali. Ani po zastavení trestného stíhania žalobcu v máji 2016 nedošlo k zmene v ich vzťahu keď sa stretli v meste, iba sa pozdravili a išli ďalej. O obvinení žalobcu sa dozvedel zo správ na TV JOJ. Svedok uviedol, že so žalobcom sa prestal stretávať, a neľutuje že so žalobcom ukončil skončil kontakt.

30. Žalobca výšku nemajetkovej ujmy 70.000 EUR odôvodnil tým, že trestné stíhanie žalobcu, ktoré trvalo 4 roky a 4 mesiace mu spôsobilo negatívne následky. V čase vznesenia obvinenia mal žalobca služobný plat vo výške 1.049 EUR + osobný príplatok 220 EUR=1.269 EUR (rozhodnutím riaditeľa A. zo dňa 31.12.2009 a rozhodnutím riaditeľa A. zo dňa 30.09.2011). Potom, ako bol žalobca dočasne pozbavený výkonu štátnej služby rozhodnutím riaditeľa A. zo dňa 31.1.2012, jeho mesačný príjem za mesiac február 2012 bol 443,38 EUR. Tvrdil, že žalobca bol zastrášaný, že skončil jeho kariérny postup v A. ďalej že bude odsúdený na 10 a viac rokov väzenia, tak nadriadený ho donútil, aby si sám podal žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru A. čo aj urobil a na vlastnú žiadosť bol uvoľnený zo služobného pomeru A. Žalobca má dnes výsluhový dôchodok mesačne vo výške 513,40 EUR. Ide o rozdiel na plate vo výške 754,19 EUR, ročná strata na plate je 9.050,28 EUR. Od obvinenia, t.j. od 16.01.2012 dodnes, t.j. do novembra 2018 už uplynula doba dlhšia ako 6 rokov. Dňa 16. januára 2019 to bude doba 7 rokov. Za 7 rokov by žalobca stratil na plate sumu 63.351,96 EUR (9.050,28 EUR x 7 rokov). Ďalej treba brať do úvahy, že žalobca je dokonca života ukrátený aj na výsluhovom dôchodku, ktorý závisí od dĺžky odpracovaných rokov, pretože doba trvania služobného pomeru u žalobcu bola 22 rokov. Ak by žalobca nebol trestne stíhaný a donútený odísť O. tak dodnes by bol cN. a dnes by už jeho doba služobného pomeru bola o 7 rokov dlhšia, čiže trvala by až 29 rokov. Žalobca by tak mal nárok na výsluhový dôchodok až vo výške 60 % základu zisteného podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení Y. a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čo je zrejme z § 39 cit. zákona. Žalobca na dôkaz svojich tvrdení predložil dôkazy: Rozhodnutie riaditeľa B. zo dňa 31.12.2009, Rozhodnutie riaditeľa A. zo dňa 30.09.2011, Výplatná páska za december 2011, Výplatná páska za február 2012, Rozhodnutie Finančného riaditeľstva SR zo dňa 5.6.2018.

31. V závere k právnej a skutkovej stránke veci právny zástupca žalobcu uviedol, že žalobca bol trestne stíhaný a to 4 roky a 4 mesiace na základe nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia zo 16.1.2012, a trestné stíhanie bolo skončené zastavením trestného stíhania, preto bola splnená zákonná podmienka vyžadovaná v § 6 zákona č. 514/2003. Následky trestného stíhania predstavujú nemajetkovú ujmu preukázanú listinnými dôkazmi a výsluchmi svedkov. Vec bola značne medializovaná, o čom svedčia články. Žalobca stratil dôveru nadriadených a bol donútený odísť z colnej správy na vlastnú žiadosť, ešte skôr bol dočasne pozbavený výkonu štátnej služby. Ujma je preukázaná výpoveďami svedkov z oblasti rodinného života, pracovného a verejného, z ktorých vyplynulo, že svedkovia uverili obvineniu žalobcu

a izolovali sa od neho, čím mu vznikla nemajetková ujma, pretože sa ocitol sa v izolácii vo všetkých oblastiach života. Výška nemajetkovej ujmy závisí od správnej úvahy súdu, pričom sa prihliada na kritéria uvedené v § 17 ods. 3 Zákona 514/2003 Zb., a to na osobu poškodeného, jeho doterajší život, prostredie, v ktorom pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy na okolnosti, za ktorej k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom živote. Žalobca mal postavenie verejného činiteľa, mal a má čistý register trestov, žil riadnym usporiadaným životom a preto aj priznaná výška v zmysle judikatúry súdov sa priznáva vyššia u verejných činiteľov, nech u bežných osôb. Poukázal na iné obdobné prípady aj právoplatne skončených vecí, či už v konaní na ochranu osobnosti, kde išlo o priznanie nemajetkovej ujmy, ale aj v konaniach, kde je žalovaný štát za nezákonné rozhodnutie, resp. za trestné stíhanie osôb, ktoré boli v konečnom dôsledku oslobodené. Výšku 70.000 EUR, ktorú žalobca požaduje žalobca zdôvodnil dňa 15.11.2018 a doplnením 16.11.2018 s tým, že služobný príjem žalobcu ako colníka bol 1.267 EUR, dnes má výsluhový dôchodok 513,40 EUR, preto strata na príjme za 1 mesiac je 754 EUR, za rok je to 9.050 EUR. Žalobca mal v čase obvinenia dňa 16.1.2012 IF., dôchodkový vek 62 rokov by dosiahol v rokC. čo je strata za XX rokov vo výške 162.905 EUR. Žalobca sa však nedomáha skutočnej škody, ani ušlého zisku, ale náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a straty na príjme, tiež straty na výške výsluhového dôchodku, ktorý závisí od dĺžky odpracovaných rokov, na čo musí súd prihliadať podľa kritérií uvedených v § 17 ods. 3 Zákona 514/2003 Zb..

32. V závere k právnej a skutkovej stránke veci poverený zástupca žalovaného uviedol, že žalobca dobrovoľne v roku k 1.2.2012 odišiel zo zamestnania a dostal aj odstupné, to, že bol donútený opustiť svoje zamestnanie, nebolo žalobcom nijakým spôsobom preukázané. S prihliadnutím na judikatúru nie je možné v rámci nemajetkovej ujmy zohľadňovať ušlú mzdu, odmeny a ostatný príjem, o ktoré žalobca mohol prísť. Nemajetková ujma sa má posudzovať podľa § 17 ods. 3, 4 Zákona 514/2003, pričom nesmie presiahnuť 50 - násobok minimálnej mzdy, čo v súčasnosti je 24.000 EUR. Poukázal na súdne konanie týkajúce žalobcu P. kde bola KS L. žalovanej Generálnej prokuratúre uložená povinnosť uhradiť žalobcovi 100.000 EUR, pričom NS SR uznesením zo 17.10.2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017 rozsudok KS zrušil a vrátil na ďalšie konanie s tým, že v bodoch 13-24 uznesenia „súdy pri určení primeranej výšky nemajetkovej ujmy majú zohľadňovať iné právne predpisy Slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, ako judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva“. Ďalej v bode 21. cit. rozhodnutia NS SR uviedol, že cit. „Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. má byť tak, tak aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov“, čo je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí EŠLP. Totožný právny názor zaujal NS aj v uznesení z 24.7.2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018. Zároveň NS Sr uviedol, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, ktorým je určená doba plnenia, a teda, nie je možné určiť úrok z omeškania z priznanej výšky nemajetkovej ujmy. Mnohí svedkovia v tomto spore poukázali na medializáciu tohto prípadu, avšak orgány činné v trestnom konaní majú zo zákona povinnosť oboznamovať verejnosť a pokiaľ si túto zákonnú povinnosť splnia, tak toto im nie je možné vytknúť. Ak však média podajú informáciu neprimeraným spôsobom, tak toto nie je možné dávať na ťarchu žalovaného, napríklad vo veci žalobcu J. kde bol právny zástupca tiež J. pod sp. zn. 1Co/200/2016 z 19.4.2017 sa uvádza, cit. „Zodpovednosť za obsah článku uverejneného v denníku nesie jeho vydavateľ a za obsah konkrétne televíznej relácie zodpovedá jej majiteľ“.

33. Za tohto skutkového stavu, keďže strany sporu nenavrhl ďalšie dôkazy bolo dokazovanie dňa 13.6.2019 ukončené.

Aplikované z á k o n n é ustanovenia :

34. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

35. Podľa § 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (k žalobcom tvrdenej škode malo dôjsť nezákonným rozhodnutím zo dňa 16.1.2012, preto súd na posúdenie nároku aplikoval zákon v znení účinnom do 31.12.2012) (ďalej v texte len „citovaného zákona“) tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

36. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci :

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

37. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

38. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

39. Podľa § 6 ods.1 citovaného zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

40. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

41. Podľa § 15 ods. 1 a 2 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

42. Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

43. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

44. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

45. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

46. Podľa § 17 ods. 5 citovaného zákona v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

Orgán konajúci v mene štátu :

47. Podľa § 4 ods. 1 písm. b / zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (keďže ide o procesné zastúpenie, tak v znení aktuálnej právnej úpravy, od 01.01.2013) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

48. Podľa § 4 ods. 1 písm. f / zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

49. Pasívna legitímácia žalovaného v tomto prípade je daná zákonom č. 514/2003 Z.z. ako objektívna zodpovednosť štátu, ktorej sa štát nemôže zbaviť, pričom pri určení orgánu konajúceho v mene štátu súd vychádzal z Uznesenia vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odbora boja proti korupcii Východ sp.zn. ČVS:Y. zo dňa 16.1.2012, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a súčasne bolo vznesené obvinenie za pomoc k pokračovaciemu zločinu skrátenia dane a poistného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa.

50. Na úseku trestného konania, ktoré začína vydaním uznesenia o začatí stíhania a je zavŕšené podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ policajného zboru, ako aj prokurátor.

51. Keďže neboli kumulatívne splnené podmienky pre aplikáciu zákonného ust. § 4 ods. 1 písm. b / zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (pretože síce v danom trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru rozhodnutím zo dňa 16.1.2012, a prokurátor dňa

7.3.2012 zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru, avšak nebola splnená ďalšia zákonná podmienka tým, že prokurátor nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, ale trestné stíhanie dňa 9.5.2016 zastavil), preto súd dospel k záveru, že pasívne legitimovanou osobou v tomto spore je štát, v mene ktorého je v zmysle § 4 ods. 1 písm. f/ zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci oprávnená konať Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 písm. f/ zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci).

P r á v n y z á v e r :

52. Ústava Slovenskej republiky v článku 46 ods. 3 upravuje právo osoby voči štátu na náhradu škody, ktorá tejto osobe bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Toto právo je konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

53. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako „nezákonného“ je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. V tomto prípade ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

54. Súd rozhodujúci o náhrade škody (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.) je viazaný rozhodnutím orgánu, ktorý predtým vyslovil nezákonnosť pôvodného rozhodnutia.

55. V prípade, že obžalovaný bol oslobodený spod obžaloby, súdna judikatúra má za to, že „ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov (ako napr. vopred prerokovaný nárok na náhradu škody písomne podanou žiadosťou), podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

56. V tomto spore žalobca označil za „nezákonné rozhodnutie“ rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii L. zo dňa 16.1.2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a XX spoluobvineným osobám a zároveň bolo vznesené obvinenie za pomoc k pokračovaciemu zločinu skrátania dane a poistného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa.

57. Žalovaný v rámci obrany v spore namietal, že napadnuté rozhodnutie bolo v danom čase legitímne, nebolo a nie je nezákonné, keďže v čase vznesenia obvinenia existovalo dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu žalobcom a ostatným XX osobám. Preto tvrdí, že v čase vydania napadnutého uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľom PZ boli splnené všetky zákonné predpoklady, a z rovnakého dôvodu toto uznesenie nebolo ani prokurátorom zrušené.

58. Súd v súlade s platnou judikatúrou a vyššie cit. zákonnými ustanoveniami, keďže rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je len neskorší výsledok trestného konania, dospel k záveru, že rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii L. zo dňa 16.1.2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a XX spoluobvineným osobám a zároveň bolo vznesené obvinenie za pomoc k pokračovaciemu zločinu skrátania dane a poistného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa je potrebné považovať za „nezákonné rozhodnutie“, a nárok žalobcu posúdiť podľa § 3 ods. 1, písm. a) citovaného zákona.

59. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, teda bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.) a štát sa jej nemôže zbaviť.

60. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd ďalej za preukázané, že dňa 16.1.2012 vyšetrovateľ Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Východ uznesením pod Z. začal trestné stíhanie voči žalobcovi a XX . spoluobvineným osobám a zároveň vzniesol voči žalobcovi (a ostatným) obvinenie za pomoc k pokračovaciemu zločinu skrátania dane a poistného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, proti ktorému sa žalobca bránil zákonnými prostriedkami tak, že dňa 23.1.2012 podal sťažnosť voči uzneseniu o obvinení.

61. V spore bolo nepochybne preukázané, že rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii L. o vznesení obvinenia žalobcu zo dňa 16.1.2012 bolo napokon „zrušené ako nezákonné“ výrokom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR Bratislava pod č. L. zo dňa 9.5.2016 o zastavení trestného stíhania žalobcu z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Tento záver však nevyplýva len z výroku (str. 52) tohto rozhodnutia, ale aj z odôvodnenia tohto rozhodnutia (str.79) kde sa uvádza, že „vyššie uvedení A. svojím konaním nenaplnili znaky skutkovej podstaty zločinu skrátania dane a poistného a zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, na

základe čoho prokurátorka skonštatovala, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania proti všetkým obvineným je správne.

62. Z toho vyplýva záver, že postupom žalobcu v trestnom konaní bola splnená zákonná podmienka podľa § 6 ods. 1 a 2 citovaného zákona pre priznanie práva na náhradu škody.

63. Je potrebné uviesť, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv občana. V takejto situácii nie je preto rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

64. Je preto namieste skonštatovať, že žalobca zločiny, z ktorých bol dňa 16.1.2012 obvinený nespáchal, z čoho je možné vyvodiť záver, že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté a ďalej po dobu 4 rokov a 4 mesiacov vedené, t.j. v konečnom dôsledku je v zmysle platnej judikatúry potrebné toto rozhodnutie vyšetrovateľa Prezídia PZ, Úradu boja proti korupcii, Odbor boja proti korupcii Východ zo dňa 16.1.2012 považovať za nezákonné, čo je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie nároku na náhradu škody a preukázaný základ nároku uplatnený žalobou.

Stanoviská zo súdnej praxe :

65. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23. februára 1990 sp.zn. 1 Cz 6/90).

66. Podľa názoru ústavného súdu sú podstata a zmysel základného práva v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy popreté takým výkladom ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý vyžaduje, aby zrušujúce rozhodnutie súdu vydané na základe mimoriadneho opravného prostriedku výslovne konštatovalo nezákonnosť zrušeného právoplatného rozhodnutia (či už vo výroku, alebo v odôvodnení), ak na takéto konštatovanie nedávajú procesné pravidlá občianskeho súdneho konania tomuto súdu žiadny priestor a ak sa má v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci takéto posúdenie uskutočniť na základe zohľadnenia okolností konkrétneho prípadu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 159/2012-28).

67. Tento právny názor judikoval aj Ústavný súd SR v rozhodnutí zo 7. júla 2016, sp. zn. I.ÚS 320/2016-49.

68. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Čiže rozhodujúce je, ako skončilo trestné stíhanie. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného stíhania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia (Uznesenie NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009).

69. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.) účinného do 30. júna 2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. 8. 2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009)

70. Rovnaký právny názor zaujal Najvyšší súd SR aj v ďalších rozhodnutiach (z 30. novembra 2009 pod sp. zn. 4 Cdo 183/2009, sp.zn. 1 Cdo 53/93, sp.zn. 1 Cdo 194/2010, sp.zn.č. 4 Cdo 54/2011, sp. zn. 4 Cdo 295/2011).

71. Rovnaký právny názor zaujal aj Najvyšší súd ČR (napríklad rozhodnutie pod sp.zn.č.1Cz 6/90).

72. V právnom štáte právny poriadok nechráni štátnu moc pred občanmi. Právny poriadok v právnom štáte určuje postup orgánov verejnej správy tak, aby neboli porušované práva občanov (nález Ústavného súdu SR z 14. júla 1999, sp. zn. II.ÚS 62/1999).

73. Súd poukazuje na ďalšie obdobné rozhodnutia Ústavného súdu SR (sp.zn. II. ÚS 25/2011, IV. ÚS 62/05, II. ÚS 590/08).

74. Súd poukazuje aj na to, že aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR vyplýva, že právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom nie je právom absolútnym (uznesenie NS SR sp. zn. 4 MCdo 20/2009).

75. Avšak, súdna prax od publikovania judikátu R 37/2014 sa ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (ako je to v tomto prípade), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

76. Uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z toho dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013-50 z 13. 11. 2013).

77. Z uvedeného potom vyplýva záver súdu, že rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013-50 z 13. 11. 2013 nekoliduje s prevažnou väčšinou rozhodnutí ani samotného Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 548/2012 zo dňa 7.12.2012, sp. zn. II. ÚS 25/2011 z 24.3.2011), ale ani s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR (R 35/1991, R 70/1994, sp.zn. 4 M Cdo 15/2009, sp.zn. 3 Cdo 194/2010), ktoré plne akceptujú dovtedajšiu súdnu prax v otázke, že uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňalo v čase svojho vydania všetky zákonné predpoklady, avšak v neskoršom štádiu trestného konania sa nepotvrdila pravdepodobnosť podozrenia zo spáchania trestného činu, je potrebné považovať za nezákonné.

78. Z toho dôvodu sa súd nemal dôvod odkloniť sa od ustálenej súdnej praxe.

P r e d b e ť n é prerokovanie nároku :

79. Zo zisteného skutkového stavu mal súd za preukázané, že žalobca dňa 20.9.2016 písomne požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle ust. § 15 ods.2 a § 17 ods.5 zákona 514/2003 Z.z., keď svoj nárok riadne odôvodnil skutočnosťami tvrdenými neskôr v žalobe, spolu s uvedením sumy odškodnenia, a túto žiadosť doručil orgánu konajúcemu v mene štátu.

80. Je tiež preukázané, že žalovaný žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku dňa 18.4.2017 odmietol.

81. Z uvedeného teda vyplýva, že zákonná 6-mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku žalovaným v zmysle § 16 ods. 1 citovaného zákona, márne uplynula dňom 20.3.2017 bez toho, aby bol nárok žalobcu zo strany štátu uspokojený.

N á h r a d a nemajetkovej ujmy:

82. Podľa žaloby mala v dôsledku nezákonného rozhodnutia zo dňa 16.1.2012 žalobcovi vzniknúť nemajetková ujma v sume 70.000 EUR, pretože vzhľadom na následky trestného stíhania podľa žalobcu, nepostačuje iba konštatovanie porušenia jej práv.

83. Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pojem škody nedefinuje. Z toho dôvodu tento pojem treba vykladať v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 25 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. V zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

84. Z vyššie citovaných ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu (§ 17) je zrejmé, že predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je 1. vznik škody, 2. existencia nezákonného rozhodnutia (nesprávneho úradného postupu) a 3. príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom). Treba dodať, že zákon o zodpovednosti za škodu je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom špeciálnym a ustanovenia Občianskeho zákonníka sa uplatnia vtedy, ak zákon nemá vlastnú úpravu.

85. Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nevysvetľuje ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou zákon o zodpovednosti za škodu. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti

ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku.

86. Výška nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona je limitovaná posúdením osoby poškodeného, jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žil a pracoval, ďalej posúdením závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho spoločenskom uplatnení.

87. Aj napriek tomu, že novela zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá nadobudla účinnosť 31. decembra 2012 (v zmysle vzájomnej súvislosti medzi odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznávaným podľa osobitného predpisu na jednej strane a výškou nemajetkovej ujmy priznanej na základe zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci na strane druhej), sa na posudzovaný prípad z dôvodu neskoršej účinnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu vyšetrovateľa PZ zo dňa 16.1.2012 nevzťahuje, je potrebné aj na tento prípad aplikovať princíp primeranosti tak, aby poskytnutie náhrady v primeranej výške poskytlo náhradu dotknutej osoby na spravodlivé zadostučinenie, ale zároveň aby nevytváralo priestor pre finančné obohacovanie sa na tejto situácii.

88. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva že pred začatím trestného stíhania (pred 16.1.2012) žalobca v pracovnej oblasti zastával funkciu N. referenta na pobočke A.89. Je nesporné, že v priamom dôsledku začatého trestného stíhania dňa 16.1.2012, bol žalobca rozhodnutím Riaditeľa A. zo dňa 31.1.2012 dočasne pozbavený výkonu L. a súčasne mu bol priznaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy zvýšený o 10 % z priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu.

90. Ďalej je preukázané, že rozhodnutím Riaditeľa A. (zo dňa 6.2.2012) bol žalobca ku dňu 30.4.2012 uvoľnený zo služobného pomeru na základe jeho vlastnej žiadosti zo dňa 2.2.2012.

91. Z týchto skutkových okolností jednoznačne vyplýva vecná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím z 16.1.2012 a negatívnymi následkami z toho vyplývajúcimi v pracovnej oblasti žalobcu, dočasným postavením žalobcu mimo službu.

92. Za toto obdobie je preto potrebné prihliadnuť aj na finančnú otázku negatívnych dôsledkov, pretože v čase od 16.1.2012 (obvinenie) do 30.4.2012 (dočasne pozbavenie výkonu) bol žalobca finančne stratový sumou 825,62 EUR mesačne (služobný plat 1.049 EUR + osobný príplatok 220 EUR mínus 443,38 EUR čiastočný plat v čase dočasného pozbavenia výkonu), čo za 3 mesiace predstavuje skutočnú finančnú stratu 2.476,86 EUR.

93. Žalobca v spore tvrdil, že zo strany zamestnávateľa bol zastrašovaný tým, že jeho kariérny postup L. skončil, a že bude odsúdený na 10 a viac rokov väzenia, a že bol nadriadeným donútený podať žiadosť o uvoľnenie zo T.

94. Toto tvrdenie žalobcu však súd považuje za nepreukázané a ničím nepodložené, listinné dôkazy, konkrétne Rozhodnutie Riaditeľa A. (zo dňa 6.2.2012) svedčí o opaku, pretože žalobca ku dňu 30.4.2012 uvoľnený zo služobného pomeru na základe jeho vlastnej žiadosti zo dňa 2.2.2012.

95. Preto toto dobrovoľné rozhodnutie žalobcu zo dňa 2.2.2012 o ukončení služobného pomeru, navyše za situácie, keď sám priznal úmysel „nestrať“ odstupné, nemôže byť v kontexte následkov trestného stíhania zo dňa 16.1.2012 a z toho vyplývajúcej výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom zohľadnené.

96. Takisto mal súd za nepreukázané a ničím nepodložené (žiadnymi relevantnými dôkazmi) skutkové tvrdenie žalobcu o tom, že v dôsledku trestného stíhania z roku 2012 si nemôže nájsť zamestnanie.

97. V tejto súvislosti považuje súd iba všeobecné, a nič nehovoriace tvrdenia niektorých svedkov (manželka žalobcu, svokor žalobcu) o tom, že si žalobca hľadal zamestnanie, ale nenašiel, za nedôveryhodné a bez akejkoľvek dôkaznej sily.

98. Vzhľadom na uvedené, súd konštatuje, že z dôvodu absencie vecnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím z 16.1.2012 a stratou zamestnania u žalobcu v 4/2012, či súčasnou dobrovoľnou nezamestnanosťou žalobcu, nemôže byť táto skutková okolnosť zohľadnená pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

99. V spoločenskej oblasti žalobcu je možno vidieť určitý mierny nepriaznivý negatívny dopad nezákonného rozhodnutia zo dňa 16.1.2012, nie však v miere vnímanej a tvrdenej žalobcom.

100. Súd mal za preukázané, že žalobca bol v čase pred vznesením obvinenia priateľský, spoločenský, kamarátsky človek, ktorý sa často stretával s kamarátmi na pive, na futbale, občas na zábave, ale aj s rodinou pri spoločenských a rodinných udalostiach (narodeniny, meniny, vianočné sviatky, zabíjačka).

101. V dôsledku vzneseného obvinenia dňa 16.1.2012 žalobca stratil záujem o tieto spoločenské a rodinné udalosti, prestal sa stretávať s kamarátmi aj rodinou, uzavrel sa do seba, dlhodobo pociťoval nervozitu, celkovú nevoľnosť a psychickú nepohodu, avšak to všetko bez preukázanej medicínskej a

medikamentóznei liečby, na základe čoho súd nemohol uznať žalobcom naznačovanú intenzitu zmeny psychického stavu.

102. K svedeckým výpovediam niektorých svedkov označených ako „kamaráti“, ale dokonca aj manželky a svokra žalobcu, súd musí súhlasne so žalovaným poznamenať, že tieto výpovede sa javili vo vzájomných súvislostiach ako účelové, nedôveryhodné a akoby vopred dohodnuté napriek tomu, že všetci absolútne a striktne vylúčili akýkoľvek kontakt so žalobcom od 16.1.2012. Tieto výpovede boli až neuveriteľne zhodné vo viacerých bodoch; napríklad v otázke, či uverili trestnému stíhaniu žalobcu, všetci zhodne a skoro rovnakými slovami uvádzali, že aj napriek tomu, že sa všetci pred jeho trestným stíhaním označovali ako „veľmi dobrí kamaráti“, alebo „ho veľmi dobre a dlhodobo poznali ako slušného a čestného človeka“, tak obvineniu žalobcu „ihneď a bezvýhradne uverili“, alebo v otázke, prečo uverili trestnému stíhaniu žalobcu znela rovnaká formulácia, že „obvineniu žalobcu uverili preto, že bol obvinený spolu s ďalšími XX osobami“, alebo v otázke, aký je ich vzťah so žalobcom v súčasnosti skoro všetci zhodne a rovnakými argumentmi uvádzali, že ani po skončení trestného stíhania už nemajú so žalobcom „absolútne žiaden vzťah (ani svokor), že sa už vôbec nestretávajú, nekontaktujú sa, že vzťah ukončili pre jeho trestné stíhanie“; preto súd tieto tvrdenia považuje za nedôveryhodné, takže ich nemohol uznať ako dôkazy.

103. Súd však aj napriek tomu, že žalobcom označené negatívne dopady (spočívajúce v tom, že žalobca sa prestal stretávať s kamarátmi na pive, prestal s kamarátmi hrať futbal, prestal chodiť na zábavy, prestal chodiť na grilovačku) nedosahujú „významnú“ spoločenskú a kultúrnu úroveň, tak napriek tomu uznáva, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia od začiatku trestného stíhania (1/2012) musel žalobca ako dovtedy slušný, čestný a zodpovedný človek a zamestnanec, pretože okrem jediného napomenutia v práci v roku 2006 nemal žiadne problémy, tak mohol reálne pociťovať určitý stupeň psychickej nepohody a neistoty, a to až do času právoplatného ukončenia trestného konania zastavením trestného stíhania (4/2016). Súd vzal do úvahy, že trestné stíhanie je nepochybne samo o sebe je vážnym zásahom do života človeka v celom jeho spektre a má samo o sebe negatívny dopad na život človeka, čo môže objektívne privodiť ujmu na právach dotknutej osoby. Nie je však preukázané aktívne pôsobenie žalobcu vo vzťahu k zabezpečeniu si práce, a to akejkolvek, či už len na prechodné obdobie, alebo na trvalé zamestnanie sa, ale naopak, z preukázaného správania žalobcu v danom období je možné zistiť odovzdanosť danej situácii so všetkými jej následkami. Treba tiež poznamenať, že od ukončenia trestného stíhania v roku 2016 uplynuli ďalšie 3 roky a na deklarovanom postavení žalobcu v pracovnej oblasti, sa stále nič nezmenilo.

104. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, tak zmyslom tejto náhrady je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy, ktorá dotknutej osobe vznikla, a aspoň týmto spôsobom prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, pričom zákonným kritériom pre priznanie nemajetkovej ujmy je konštatovanie, že samotné konštatovanie tejto skutočnosti nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného a zásah je takej intenzity, že poškodenému prináleží náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej vznik musí preukázať poškodený, teda žalobca.

105. K tomuto je nutné uviesť, že žalobca žiadnym spôsobom nemajetkovú ujmu určenú sumou 70.000 EUR bližšie nešpecifikoval, t.j. neodôvodnil dôvodnosť uplatnenej sumy náhrady a neuviedol ani spôsob, ako k danej sume náhrady nemajetkovej ujmy vôbec dospel. A to aj napriek tomu, že jeho právny zástupca vyčíslil sumu finančnej straty z výplaty, ušlej mzdy a finančných odmien colníkov, ako aj hypotetickej finančnej straty na dôchodku žalobcu, ale toto všetko napokon on sám správne uviedol, nie je predmetom tohto sporu, tieto položky sa netýkajú náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobca teda žiadnym spôsobom nevyčíslil a ani neurčil hodnotu nemajetkovej ujmy, t.j. akou hodnotou žalobca oceňuje negatívne dopady nezákonného rozhodnutia v jednotlivých oblastiach svojho života.

106. Aj keď žalobca v spore o nemajetkovú ujmu nemá dôkazné bremeno vo veci porušenia povinnosti štátom pri vznesení obvinenia (rozsudok NS ČR sp.zn.č. 25 Cdo 1220/2003), má však dôkazné bremeno vo veci vzniku nemajetkovej ujmy a rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy.

107. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5.decembra 2017).

108. Základnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v okolnostiach daného prípadu „závažná ujma“, ktorú možno fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú.

Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

109. Plne sa stotožňujúc s vyššie citovaným nálezom Ústavného súdu a na základe preukázanej existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím žalovaného zo 16.1.2012 (obvinenie žalobcu za pomoc k pokračovaniu zločinu skrátenia dane a poisťného a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa) a v preukázanej miere ujmu vzniknutou na strane žalobcu za obdobie 4 rokov a 4 mesiacov (16.1.2012 do 9.5.2016) v jeho súkromnom živote (rodinný život žalobcu zostal nezmenený, ale v rámci širšej rodiny sa stretávajú menej na rodinných oslavách), ďalej v jeho spoločenskom živote (prestali sa s ním kamaráti stretávať pri pive, futbale a grilovačkách) v jeho kultúrnom živote (prestal s manželkou chodiť na zábavy, čo je však v určitej miere možné pripísať aj nepriaznivému zdravotnému stavu jeho manželky, ktorá mala byť podľa tvrdenia žalobcu Xx operovaná), ako aj v jeho pracovnom živote (kedy bol dočasne na základe nezákonného rozhodnutia žalovaného na obdobie od 1/2012 do 4/2012 pozbavený L.), čo však všetko spolu objektívne nedosahuje výraznú, „až závažnú“ intenzitu ujmy v živote žalobcu, pričom nebolo rozhodujúce subjektívne vnímanie žalobcu, ale objektívne hľadisko súdu na základe vykonaného dokazovania.

110. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením, preto priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.000 EUR, ktorú sumu vzhľadom na preukázanú miernu intenzitu negatívneho dopadu v živote žalobcu v priamom dôsledku nezákonného rozhodnutia žalovaného považuje za dostatočnú a primeranú. Ako už bolo vyššie odôvodnené, súd pri odškodnení nezohľadnil skutočnosť, že žalobca je od 4/2012 dobrovoľne nezamestnaný.

111. Vzhľadom na to nemohla byť žalobcovi priznaná nemajetková ujma v žalovanej výške 70.000 EUR, okrem vyššie uvedených dôvodov aj preto, že náhrada nemajetkovej ujmy má plniť zákonom mienenú satisfakčnú funkciu, ale v žiadnom prípade nemá nahrádzať zárobkovú činnosť, či určitý spôsob obohacovania sa.

112. Preto súd prisúdil žalobcovi voči žalovanému náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.000 EUR a v sume 62.000 EUR žalobu ako nedôvodnú zamietol.

113. Pre porovnanie „primeranosti“ výšky náhrady nemajetkovej ujmy, súd poukazuje na iné obdobné prípady náhrady nemajetkovej ujmy odvodzovanej od zastavenia trestného stíhania, resp. oslobodenia spod obžaloby, ktoré sú aj z hľadiska pracovnej pozície žalobu porovnateľné so skutkovým stavom ako v tomto spore :

- OS KE I. (zo 14.6.2018) sp.zn.č. 38C/48/2016 priznaná suma 10.000 EUR (zastavenie trestného stíhania vedúcej odboru X.- KS Banská Bystrica (z 23. 08. 2016) sp.z.n.č. 14 Co 433/2015 priznaná suma 6.000 EUR (oslobodenie spod obžaloby),
- KS Banská Bystrica (z 22. 09. 2016) sp.z.n.č. 12 Co 133/2014 priznaná suma 5.022,75 EUR (oslobodenie spod obžaloby),
- KS Banská Bystrica (z 20. 10. 2016) sp. zn. č. 16 Co 63/2016 priznaná suma 4.800 EUR (oslobodenie spod obžaloby),
- NS SR (z 3. 7. 2014) sp.z.n.č.3 Cdo 298/2013 priznaná suma 4.350 EUR (nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia a väzba policajtky od 5.7.2003 - 26.9.2003),
- NS SR (z 27. 6. 2013) sp.zn.č. 3 Cdo 11/2012 priznaná suma 2.000 EUR (trestné stíhanie v dĺžke takmer 3 roky, oslobodená spod obžaloby),
- NS SR (z 26. 10. 2016) sp.zn.č. 5 Cdo 173/2015 priznaná suma 1.813,76 EUR (trestné stíhanie, navrhovateľ oslobodený spod obžaloby).

114. Nakoľko sa žalovaný preukázateľne dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu žalobcovi riadne a včas, súd priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.000 EUR od 21.3.2017, t.j. odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí šesťmesačnej lehoty potom, ako si nárok u žalovaného uplatnil (dňa 20.9.2016) a to v súlade s ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., a až do zaplatenia peňažného dlhu.

115. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

116. Z dôvodu vyššej sumy určenej na úhradu pre žalovaného súd určil dlhšiu, 15 dňovú lehotu na plnenie.

Stanoviská zo s ú d n e j p r a x e :

117. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, niekoľkonásobne prevyšovala výšku náhrad stanovených zákonom vo vyššie uvedených závažnejších

prípadoch, došlo by k ničím neodôvodnenej nerovnosti a neprímeranosti, čo by bolo v rozpore so zásadou rozumného a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Konštatoval, že súd prvého stupňa pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy síce analogicky použil § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., ale už neaplikoval analogicky ods. 4 tohto ustanovenia, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z. (Najvyšší súd 7 Cdo 262/2015).

118. Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok NS SR, Sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006).

119. V súvislosti s preskúmaným rozhodnutím je potrebné zdôrazniť, že v zásade jedinými kritériami, ktorými sa súd musí pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy spravovať, sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Hoci občiansky zákonník žiadnu maximálnu, ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neurčuje a určenie výšky náhrady v peniazoch je vecou súdu, je možné nájsť určitú inšpiráciu minimálne v existujúcej českej právnej úprave, ktorá v zásade je najbližšia našej platnej právnej úprave, pričom priamo v ust. § 444 OZ obsahuje výšku jednorazového odškodnenia pozostalým pri usmrtení blízkej osoby. Potiaľto bola úvaha súdu prvého stupňa správna. Nemožno však paušálne na túto sumu nazerať ako na jediné vodítko pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, ale vnímajúc dôležitosť takejto právnej úpravy a rozhodnutie (síce zahraničného, ale z pohľadu príbuznosti legislatívy a konzistentnosti judikatúry najbližšieho) zákonodarcu priamo v zákone stanoviť základnú hranicu, je predsa možné sa úvahou o základnom minime touto úpravou inšpirovať (Krajský súd Trnava sp. zn. č. 9Co/423/2012).

120. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR vyplýva, že vzhľadom na neurčité právne pojmy „pokiaľ by sa nezdalo postačujúce“, „v značnej miere“ a „najmä“ použité v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zrejme, že súd pri úvahách o tom, či je na mieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, prihliadne aj na iné kritériá - hľadiská, než sú uvedené v tomto ustanovení. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon zveruje na voľnú úvahu súdu (sp. zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.04.2008).

121. Záverom ešte k otázke medializácie trestného stíhania, sa súd stotožňuje s tvrdením žalovaného o tom, že orgány činné v trestnom konaní majú zo zákona (§ 6 ods. 1 Trestného poriadku) povinnosť informovať verejnosť o prebiehajúcim vyšetrowaní poskytnutím informácií oznamovacím prostriedkom, a pokiaľ média podajú informáciu neprímeraným spôsobom, tak toto nie je hmotno-právna zodpovednosť žalovaného (sp. zn. 1Co/200/2016 z 19.4.2017, Zodpovednosť za obsah článku uverejneného v denníku nesie jeho vydavateľ a za obsah konkrétne televíznej relácie zodpovedá jej majiteľ).

T r o v y konania :

122. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

123. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

124. Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

125. Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR III ÚS 170/99).

126. V tomto spore súd za základ nároku považoval určenie, že nárok žalobcu je daný, t.j. že do práva žalobcu bolo zo strany žalovaného protizákonne zasiahnuté, na základe čoho určil, že žalobcovi patrí plná náhrada trov konania.

127. Určenie výšky nemajetkovej ujmy je v tomto prípade až druhotné, nadväzujúce na primárne určenie. Rovnako je to aj v prípade, ak výška úhrady je posudzovaná znalcom. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma, čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

128. Na základe uvedeného súd rozhodol, že žalobca má nárok na plnú náhradu trov konania, t.j. v rozsahu 100% avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej, ktorú súd v prevažnej miere posúdil ako nedôvodnú.

129. V dôsledku neúspechu v spore, žalovanému nárok na náhradu trov konania nevznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Košice I., v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa ust. § 365 ods.1 CSP odvolacie dôvody odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).